

Państwa dziecko rozpoczyna szkołę w Niemczech

Ważne informacje w skrócie

Polnische Version

Deutsche Version

Wersja polska

Ihr Kind kommt in die Schule - Wissenswertes kurz und knapp

Vorwort

Liebe Eltern,

nun ist es bald soweit! Ihr Kind kommt in die Schule.

Ihr Kind soll sich von Anfang an in der Schule wohlfühlen.
Aber wie funktioniert die Grundschule in Deutschland*?

In dieser Broschüre finden Sie die wichtigsten Informationen dazu.

Anhand von Fragen und Antworten erklären wir, was Ihr Kind und Sie in der Grundschule erwartet, zum Beispiel:

- Wie wird die Einschulung gefeiert?
- Was braucht unser Kind für die Schule?
- Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?
- Wie lange dauert der Schultag?
- Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?
- Wie viele Ferien hat unser Kind?

Wir hoffen, dass Ihnen diese Informationen weiterhelfen.

Allgemeine Informationen über die Organisation der Grundschule in Niedersachsen finden Sie auf der Internetseite des Niedersächsischen Bildungsministeriums.

Wir Autorinnen, Katarzyna Ewa Rollert, Olga Arnold und Inge Voltmann-Hummes, sind erfahrene Migranteltern und/oder Pädagoginnen aus dem gemeinsamen Integrationsbeirat der Hansestadt und des Landkreises Lüneburg.

Wir wünschen Ihrem Kind eine erfolgreiche Schulzeit!

*Für die Schulen in Deutschland sind Bundesländer zuständig. Deswegen können Aspekte des Schulsystems in den einzelnen Bundesländern unterschiedlich sein. Diese Broschüre bezieht sich auf das Bundesland Niedersachsen.

Państwa dziecko rozpoczyna szkołę w Niemczech – ważne informacje w skrócie

Słowo wstępne

Drodzy Rodzice,

już niedługo nadejdzie ten dzień! Państwa dziecko rozpocznie naukę w szkole podstawowej. Dziecko od początku powinno czuć się w niej dobrze. Ale jak funkcjonuje szkoła podstawowa w Niemczech*?

W tej broszurze znajdą Państwo najważniejsze informacje na ten temat.

Na podstawie pytań i odpowiedzi wyjaśniamy, czego zarówno dziecko, jak i Państwo, możecie się spodziewać w szkole podstawowej, np.:

- Jak wygląda uroczystość rozpoczęcia szkoły dla pierwszoklasistów?
- Czego potrzebuje nasze dziecko w szkole?
- Jakie przedmioty ma nasze dziecko?
- Jak długo trwają zajęcia w szkole?
- Jak dowiemy się, czy dziecko dobrze rozwija się w szkole?
- Ile dni wolnych od nauki ma nasze dziecko?

Mamy nadzieję, że informacje te będą dla Państwa pomocne.

Informacje ogólne dotyczące organizacji szkoły podstawowej w kraju związkowym Dolna Saksonia znajdują Państwo na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Oświaty kraju związkowego Dolna Saksonia.

My, autorki broszury – Katarzyna Ewa Rollert, Olga Arnold i Inge Voltmann-Hummes – jesteśmy doświadczonymi mamami emigrantkami i/lub pedagogami oraz członkiniami Wspólnej Rady Integracyjnej miasta hanzeatyckiego Lüneburg oraz powiatu Lüneburg.

Życzymy Państwa dziecku pełnego sukcesów czasu w szkole!

*Za szkoły w Niemczech odpowiedzialne są kraje związkowe. Dlatego aspekty systemu szkolnego w poszczególnych krajach związkowych mogą się różnić. Niniejsza broszura dotyczy kraju związkowego Dolna Saksonia.

Deutsche Version

Wersja polska

Themenverzeichnis

1. Ist unser Kind reif für die Schule?
2. Unser Kind kann kein Deutsch / nur wenig Deutsch. Darf es trotzdem eingeschult werden?
3. Was braucht unser Kind für die Schule?
 - a. Schultüte für die Einschulung
 - b. Schulranzen
 - c. Schulbedarf
4. Wie wird die Einschulung gefeiert?
5. Darf unser Kind alleine in die Schule gehen?
6. Wie lange dauert der Schultag?
 - a. Verlässliche Grundschule
 - b. Ganztagschule
 - c. Hort
7. Wie sehen die Schulklassen aus?
8. Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?
9. Braucht unser Kind Essen für die Schule?
10. Müssen wir unserem Kind bei den Hausaufgaben helfen?
11. Welche Regeln gibt es in der Schule?
12. Was müssen Eltern über Ausflüge wissen?
13. Wer hilft uns, wenn unser Kind Probleme in der Schule hat?
14. Wir sprechen zu Hause unsere Muttersprache. Ist das schlecht für unser Kind?
15. Wie kann unser Kind unsere Herkunftssprache auch in der Schule lernen?
16. Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?
 - a. Schulnoten
 - b. Zeugnisse
 - c. Lernstands-Gespräch
 - d. Eltern-Kind-Gespräch
 - e. Elternsprechtage
17. Was wird an einem Elternabend besprochen?
18. Welche Feste werden in der Schule gefeiert?
19. Unser Kind ist zum Geburtstag eingeladen. Was müssen wir wissen?
20. Was müssen wir tun, wenn unser Kind krank ist?
21. Wie viele Ferien hat unser Kind?
22. Wer betreut unser Kind in den Schulferien, wenn wir arbeiten müssen?
23. Dürfen wir mit unserem Kind während der Unterrichtszeit verreisen?
24. Kann unser Kind für ein religiöses Fest vom Unterricht befreit werden?
25. Dürfen Eltern den Lehrkräften etwas schenken?
26. Wie können Eltern in der Schule mitarbeiten?
 - a. Klassen-Elternvertretung
 - b. Schul-Elternrat
 - c. Schulvorstand
 - d. Förderverein
27. Unser Kind langweilt sich zu Hause. Wie können wir seine Freizeit mitgestalten?

Spis tematów

1. Czy nasze dziecko jest wystarczająco dojrzałe, aby pójść do szkoły?
2. Nasze dziecko nie mówi w języku niemieckim / mówi słabo w języku niemieckim. Czy mimo tego może iść do szkoły?
3. Czego potrzebuje nasze dziecko w szkole?
 - a. Schultüte / tyta dla pierwszoklasisty
 - b. Tornister
 - c. Materiały szkolne
4. Jak wygląda uroczystość rozpoczęcia szkoły dla pierwszoklasistów?
5. Czy nasze dziecko może samo chodzić do szkoły?
6. Jak długo trwają zajęcia w szkole?
 - a. Niezawodna szkoła podstawowa
 - b. Szkoła całodzienna
 - c. Świetlica
7. Jak wyglądają klasy?
8. Jakie przedmioty ma nasze dziecko?
9. Czy nasze dziecko potrzebuje zabierać jedzenie do szkoły?
10. Czy musimy pomagać dziecku w zadaniach domowych?
11. Jakie zasady panują w szkole?
12. Co rodzice muszą wiedzieć o wycieczkach?
13. Kto nam pomoże, jeżeli dziecko będzie mieć problemy w szkole?
14. W domu mówimy w naszym języku ojczystym. Czy to źle dla naszego dziecka?
15. W jaki sposób nasze dziecko może uczyć się języka ojczystego również w szkole?
16. Jak dowiemy się, czy dziecko dobrze rozwija się w szkole?
 - a. Oceny
 - b. Świadectwa
 - c. Rozmowa na temat postępów w nauce
 - d. Rozmowa z udziałem rodziców i dziecka
 - e. Konsultacje dla rodziców
17. Co omawiane jest na wywiadówkach?
18. Jakie uroczystości obchodzone są w szkole?
19. Nasze dziecko zostało zaproszone na urodziny. Na co powinniśmy zwrócić uwagę?
20. Co należy zrobić, gdy dziecko jest chore?
21. Ile dni wolnych od nauki ma nasze dziecko?
22. Kto zajmie się naszym dzieckiem w czasie wolnym od nauki w przypadku, gdy my musimy pracować?
23. Czy możemy wyjeżdżać z dzieckiem w czasie, gdy odbywają się lekcje?
24. Czy nasze dziecko może zostać zwolnione z zajęć lekcyjnych w związku ze świętem religijnym?
25. Czy rodzice mogą dawać nauczycielom prezenty?
26. Jak rodzice mogą współuczestniczyć w życiu szkoły?
 - a. Komitet rodzicielski
 - b. Szkolna rada rodziców
 - c. Zarząd szkoły
 - d. Stowarzyszenie na rzecz wspierania szkoły
27. Nasze dziecko nudzi się w domu. Jak możemy zorganizować mu czas wolny?

Deutsche Version

Wersja polska

1. Ist unser Kind reif für die Schule?

Alle Kinder, die bis zum 30. September eines Jahres 6 Jahre alt werden, kommen nach den Sommerferien in die Grundschule. Sie werden „eingeschult“.

Die Grundschule in Niedersachsen dauert 4 Jahre. Danach wechseln die Kinder auf eine weiterführende Schule.

Wenn Sie sich unsicher sind, ob Ihr Kind schulreif ist, sprechen Sie zuerst mit der Erzieherin / dem Erzieher im Kindergarten (auch Kita genannt), mit dem Kinderarzt oder mit der Schulleitung der zuständigen Grundschule.

Etwa 15 Monate vor der Einschulung werden die Eltern per Brief zur Anmeldung in die für das Kind zuständige Grundschule eingeladen. In dem Brief stehen die Adresse der Grundschule, der Termin für die Schulanmeldung des Kindes und was die Eltern vor der Einschulung tun müssen. Zur Schulanmeldung an der Grundschule sollen die Eltern gemeinsam mit ihrem Kind gehen. So lernt das Kind „seine“ Schule ein wenig näher kennen.

Wenn ein Kind vor der Einschulung keinen Kindergarten besucht, ist es besonders wichtig, dass das Kind zur Schulanmeldung mitkommt. So können Lehrkräfte die deutschen Sprachkenntnisse des Kindes in einem Gespräch überprüfen. Wenn die deutschen Sprachkenntnisse des Kindes nicht ausreichend sind, werden notwendige Fördermaßnahmen besprochen.

Die Eltern bekommen auch noch einen Brief mit der Einladung zur „Schuleingangsuntersuchung“ des Kindes im Gesundheitsamt. Diese Untersuchung findet im Frühjahr vor der Einschulung statt. Zu der „Schuleingangsuntersuchung“ müssen das Vorsorgeheft (das gelbe U-Heft) und der Impfpass des Kindes mitgebracht werden. Alle Kinder, die in einer Schule aufgenommen werden sollen, müssen gegen Masern geimpft sei.

Was wird in der „Schuleingangsuntersuchung“ geprüft?

- Die körperliche Entwicklung: Dazu gehören zum Beispiel: Ballfangen, Balancieren, Malen, Knöpfe öffnen und Formen ausschneiden. Auch Hören und Sehen werden getestet. Das Kind wird gemessen und gewogen.

1. Czy nasze dziecko jest wystarczająco dojrzałe, aby pójść do szkoły?

Wszystkie dzieci, które do 30 września danego roku ukończą 6 lat, po wakacjach idą do szkoły podstawowej.

Szkoła podstawowa w Dolnej Saksonii trwa 4 lata. Następnie dzieci przechodzą do szkoły ponadpodstawowej.

Jeżeli nie są Państwo pewni, czy dziecko jest wystarczająco dojrzałe na rozpoczęcie szkoły, proszę najpierw skonsultować się z wychowawczynią/wychowawcą w przedszkolu (zwanym również w skrócie Kita), z lekarzem pediatrą lub dyrektorką odpowiedniej szkoły podstawowej.

Około 15 miesięcy przed rozpoczęciem szkoły rodzice otrzymują pisemne zaproszenie do zapisania dziecka do odpowiedniej szkoły podstawowej. W liście widnieje adres szkoły podstawowej, termin zapisania dziecka do szkoły oraz informacja o tym, co rodzice muszą zrobić, zanim ich dziecko rozpocznie naukę w szkole. Do szkoły podstawowej w celu zapisania dziecka rodzice powinni udać się razem z dzieckiem. W ten sposób pozna ono „swoją” szkołę nieco bliżej.

Jeżeli przed rozpoczęciem szkoły dziecko nie chodziło do przedszkola, szczególnie ważne jest, aby było obecne podczas zapisywania go do szkoły. W ten sposób nauczyciele będą mogli sprawdzić poziom znajomości języka niemieckiego dziecka podczas rozmowy. Jeżeli znajomość języka niemieckiego nie będzie wystarczająca, zostaną omówione niezbędne działania wspomagające.

Rodzice otrzymają też jeszcze jeden list z zaproszeniem na badania bilansowe dziecka w ośrodku zdrowia. Badanie odbywa się wiosną przed rozpoczęciem szkoły. Na badanie bilansowe należy zabrać książeczkę zdrowia (żółta książeczka nazywana też U-Heft) oraz książeczkę szczepień dziecka. Wszystkie dzieci, które mają zostać przyjęte do szkoły, muszą zostać zaszczepione przeciwko odrze.

Co sprawdzane jest podczas badania bilansowego?

- Rozwój fizyczny: należy tutaj np.: łapanie piłki, utrzymywanie równowagi, malowanie, odpinanie guzików i wycinanie kształtów. Sprawdzany jest również słuch i wzrok. Dziecko jest mierzone i wazone.

Deutsche Version

- Die geistige Entwicklung: Dazu gehören zum Beispiel nach Bildern erzählen, Zahlen und Wochentage kennen.
- Soziale und emotionale Entwicklung: Das Kind kann über seine Freunde und Hobbies erzählen. Es wird gefragt, wie es ihm geht, oder wie es reagiert, wenn es beim Spielen verliert.

Ganz selten wird empfohlen, das Kind noch nicht in die Schule zu schicken, sondern es länger im Kindergarten zu lassen. Das ist kein Problem. Das Kind braucht noch etwas Zeit, um „schulreif“ zu werden. Vielleicht soll es selbstbewusster werden oder es ist noch sehr verspielt.

Wenn ein Kind noch nicht so gut Deutsch spricht oder eine körperliche Einschränkung hat, ist das kein Grund, es nicht in die Schule zu schicken.

Die Förderung der Entwicklung der deutschen Sprachkenntnisse der Vorschulkinder findet grundsätzlich im Kindergarten statt. Ein Jahr vor der Einschulung wird die sprachliche Entwicklung der zukünftigen Schulkinder noch einmal genau überprüft und verstärkt.

Wersja polska

- Rozwój umysłowy: należy tutaj np. opisywanie obrazków, znajomość liczb i dni tygodnia.
- Rozwój społeczny i emocjonalny: dziecko może być poproszone o opowiedzenie o swoich przyjaciółach i zainteresowaniach. Zadaje się mu pytania, jak się czuje lub jak reaguje, gdy przegrywa podczas gry.

Bardzo rzadko zaleca się rodzicom, aby nie wysyłali dziecka jeszcze do szkoły i pozostawili go dłużej w przedszkolu. Nie stanowi to jednak żadnego problemu. Dziecko potrzebuje najwyraźniej jeszcze trochę czasu, aby „dojrzeć” do szkoły. Może potrzebuje większej pewności siebie lub lubi się jeszcze po prostu bawić / jest bardzo dziecinne.

Jeżeli dziecko nie mówi jeszcze dobrze po niemiecku lub posiada ograniczenia fizycznie, nie jest to żaden powód, aby nie wysyłać go do szkoły.

Wsparcie rozwoju umiejętności języka niemieckiego dzieci w wieku przedszkolnym ma miejsce zazwyczaj w przedszkolu. Rok przed rozpoczęciem szkoły rozwój językowy przyszłych uczniów jest jeszcze raz dokładnie obserwowany i kładzie się na niego duży nacisk.

Deutsche Version

Wersja polska

2. Unser Kind kann kein Deutsch / nur wenig Deutsch. Darf es trotzdem eingeschult werden?

Ein klares Ja. Auch wenn ein Kind gar kein Deutsch oder nur wenig Deutsch sprechen kann, ist es kein Grund, das Kind nicht in die Schule zu schicken. Die Kinder lernen in der Regel sehr schnell Deutsch. Dafür bekommen sie Unterstützung von erfahrenen Lehrkräften.

Es gibt viele Formen der Unterstützung, zum Beispiel: Zusätzliche Lehrkräfte arbeiten individuell mit den Kindern, um ihnen Deutsch beizubringen, die Kinder bekommen zusätzliche Bearbeitungszeit für ihre Aufgaben, Arbeitsaufträge werden vereinfacht gestellt, die Kinder dürfen mit Wörterbuch oder Bilder-Wörterbuch arbeiten. An vielen Schulen wird Deutsch als Zweitsprache (auch DaZ genannt) und Förderunterricht in Deutsch angeboten.

An einigen Schulen gibt es spezielle Klassen, sogenannte Sprachlernklassen (manchmal auch DaZ-Klassen genannt). In diesen Klassen bekommen Migrantenkinder ohne oder mit nur wenig Deutschkenntnissen einen intensiven Deutschunterricht. Der Unterricht in den Sprachlernklassen findet zusätzlich oder parallel zum regulären Unterricht statt. Der Besuch einer Sprachlernklasse dauert in der Regel 1 Jahr.

Auch wenn die Eltern selbst kein Deutsch sprechen, können sie ihr Kind beim Deutschlernen unterstützen. Zum Beispiel können die Eltern darauf achten, dass ihr Kind auch deutschsprachige Freunde hat und kindgerechte Fernsehsendungen auf Deutsch schaut.

2. Nasze dziecko nie mówi w języku niemieckim / mówi słabo w języku niemieckim. Czy mimo tego może iść do szkoły?

Oczywiście, że tak. Nawet jeżeli dziecko w ogólnie nie zna języka niemieckiego lub mówi bardzo mało, nie jest to żaden powód, aby nie wysłać go do szkoły. Dzieci zazwyczaj szybko uczą się niemieckiego. W ramach nauki otrzymują też wsparcie od doświadczonych nauczycieli.

Istnieją różne formy wsparcia, np.: dodatkowi nauczyciele pracują indywidualnie z dziećmi, aby nauczyć ich języka niemieckiego, dzieci otrzymują dodatkowy czas na zrobienie zadań, zadania są formułowane w sposób uproszczony, dzieci mogą pracować ze słownikiem lub słownikiem obrazkowym. W wielu szkołach oferowane są zajęcia z języka niemieckiego jako drugiego języka (zwany również DaZ) a także zajęcia wspierające w języku niemieckim.

W niektórych szkołach istnieją specjalne klasy, tzw. klasy z nauką języka (Sprachlernklassen, zwane również DaZ-Klassen). W tych klasach dzieci emigrantów nieznające niemieckiego lub znające go w niewielkim stopniu otrzymują intensywne lekcje niemieckiego. Lekcje w klasach z nauką języka odbywają się dodatkowo lub równoległe z normalnymi zajęciami. Do klasy z nauką języka uczęszcza się zazwyczaj 1 rok.

Nawet jeżeli sami rodzice nie mówią w języku niemieckim, mogą wesprzeć swoje dziecko w nauce tego języka. Mogą np. zwracać uwagę na to, aby dziecko miało niemieckojęzycznych przyjaciół i oglądało programy telewizyjne dla dzieci w języku niemieckim.

Deutsche Version

Wersja polska

3. Was braucht unser Kind für die Schule?

a. Die Schultüte zur Einschulung

Seit dem 19. Jahrhundert bekommen die Schulanfänger*innen in Deutschland eine Schultüte. Die Schultüte, oder auch „Zuckertüte“ genannt, soll den Schulkindern den Anfang der Schule „versüßen“. Schultüten sind mit Schulmaterial, Obst und Süßigkeiten gefüllt. Einige Lebensmittel- und Schreibwarengeschäfte bieten sogar eine kostenlose Befüllung der Schultüte an.

Viele Eltern basteln die Schultüten selbst, entweder als eine Überraschung oder gemeinsam mit dem Kind. Als Material bieten sich dafür Pappe oder Stoff an. Tipps gibt es im Bastelladen oder Internet. In manchen Schulen basteln die älteren Schulkinder die Schultüten für die Schulanfänger. Man kann aber auch schöne fertige Schultüten kaufen oder dem Kind schenken lassen. Wichtig! Alle Kinder bringen ihre Schultüten zur Einschulungsfeier mit.

b. Der Schulranzen

Der Schulranzen ist eine Art Rucksack für die Grundschulkinder, nur viel stabiler. Schulranzen sind bunt, manche haben Bilder aus Märchen und oder Comicfiguren darauf. Das Schulkind möchte meistens selbst über das Motiv und die Farben entscheiden. Die Eltern sollten darauf achten, dass der Ranzen gut sitzt und nicht zu schwer ist. Im Januar gibt es Schulranzen-Messen. Dort hat man eine große Auswahl an Schulranzen und bekommt manchmal gute Preise. Aber auch in Second-Hand-Geschäften oder im Internet findet man gute gebrauchte Ranzen. Wichtig! Alle Kinder nehmen ihren Schulranzen zur Einschulungsfeier mit. In den Schulranzen gehört die sogenannte „Federemappe“ oder „Federtasche.“ Feder ist ein altes Wort aus der Zeit, wo man mit einer Gänsefeder geschrieben hat. In der Federemappe sind alle Schreib- und Bastelutensilien inklusive Stifte, Anspitzer, Papierkleber, Lineal und Radiergummi. Dann brauchen die Kinder auch noch einen Sportbeutel (für die Sportbekleidung und Turnschuhe für den Sportunterricht, auch Turnzeug genannt), eine Trinkflasche und eine Brot-Dose für das zweite Frühstück.

3. Czego potrzebuje nasze dziecko w szkole?

a. Schultüte / tyta pierwszoklasisty

Od XIX wieku pierwszoklasiści i pierwszoklasistki otrzymują w Niemczech tzw. Schultüte / albo po śląsku tytę. Tyta, zwana również „Zuckertüte“, ma za zadanie osłodzić dzieciom rozpoczęcie nauki w szkole. Tyty w kształcie ogromnego stożka są wypełnione przyborami szkolnymi, owocami i słodyczami. Niektóre sklepy z żywnością lub artykułami piśmienniczymi oferują nawet darmowe wypełnienie takiej tyty.

Wielu rodziców samemu przygotowuje tytę albo w formie niespodzianki dla dziecka, albo wspólnie z nim. Na materiał do zrobienia tyty nadaje się tektura oraz tkanina. W sklepach z artykułami papierniczymi i szkolnymi oraz w Internecie można znaleźć porady, jak ją wykonać. W niektórych szkołach starsi uczniowie przygotowują tyty dla pierwszoklasistów. Można też kupić lub podarować dziecku w formie prezentu gotowe tyty. Ważne! Wszystkie dzieci przynoszą swoje tyty na uroczystość rozpoczęcia szkoły.

b. Tornister

Tornister to rodzaj plecaka dla dzieci w szkołach podstawowych, tylko, że jest on o wiele bardziej stabilny. Tornistry są kolorowe, niektóre są ozdobione postaciami z bajek lub bohaterami komiksów. Uczeń najczęściej sam chciałby zdecydować o wyborze motywu i kolorów. Rodzice powinni zwrócić uwagę, aby tornister dobrze leżał na plecach i nie był zbyt ciężki. W styczniu odbywają się targi tornistrów. Jest tam duży wybór tornistrów i czasami można trafić na korzystne ceny. W sklepach z używanymi rzeczami oraz w Internecie można również znaleźć dobre, używane tornistry. Ważne! Wszystkie dzieci przynoszą swoje tornistry na uroczystość rozpoczęcia szkoły. W tornistrach musi znaleźć się piórn timer, w języku niemieckim „Federemappe“ lub „Federtasche“. „Feder“ oznacza pióro i jest to słowo pochodzące z czasów, gdy pisano jeszcze gęsim piórem. W piórniku powinny znaleźć się przybory do pisania, nożyczki, klej do papieru, kredki, temperówka, linijka i gumka. Dzieci potrzebują także worka na sportowe rzeczy (na ubrania i buty przeznaczone na zajęcia sportowe, zwane również Turnzeug), butelkę na napój oraz pudełko na drugie śniadanie.

Deutsche Version

c. Schulbedarf

Am Informations-Abend, noch vor dem Schulstart, erfahren die Eltern, welche Sachen die Kinder für die Schule brauchen.

Schulbücher: Die Schule gibt Listen mit den benötigten Büchern und Heften aus. Die Eltern können selbst entscheiden, welches Buch sie kaufen und welches Buch sie an der Schule ausleihen. Die Leihgebühr ist nicht für alle gleich hoch. Sie hängt zum Beispiel davon ab, wie viele Kinder einer Familie gleichzeitig in der Schule sind. Die geliehenen Bücher müssen besonders gut behandelt werden, denn sie werden im nächsten Jahr einem anderen Kind ausgeliehen. Es ist ratsam, das Buch mit einer Folie (aber bitte keine selbstklebende Folie verwenden) oder mit Papier zu schützen.

Arbeits-Material: Malstifte, Bleistifte, Hefte, eine Schere, Lineal, Arbeitshefte zu den Lehrbüchern, Malkasten (auch „Tuschkasten“ genannt), Malblock, Mappen müssen die Eltern einkaufen. Es muss nicht das Teuerste sein, sondern haltbar und möglichst umweltfreundlich. Lehrkräfte geben gern Tipps dazu.

Spezielle Bekleidung: Wie auch im Kindergarten, brauchen die Kinder rutschfeste Hausschuhe für die Schule. Für den Mal-Unterricht ist ein Mal-Kittel als Schutz für die Kleidung sinnvoll. Für den Sportunterricht brauchen die Kinder das „Turnzeug“, also die Sportkleidung und Turnschuhe (mit abriebfester Sohle!), die in einem Sportbeutel transportiert werden.

Wersja polska

c. Materiały szkolne

Na spotkaniu informacyjnym jeszcze przed rozpoczęciem nauki w szkole rodzice dowiedzą się, czego dzieci potrzebują do szkoły.

Podręczniki szkolne: szkoła wydaje listy potrzebnych książek i zeszytów. Rodzice mogą sami zdecydować, jaką książkę kupią, a jaką wypożyczą w szkole. Opłata za wypożyczenie nie jest taka sama dla wszystkich. Zależy np. od tego, ile dzieci z danej rodziny uczą się jednocześnie w szkole. O wypożyczone książki trzeba dbać, ponieważ w następnym roku zostaną wypożyczone innemu dziecku. Warto obłożyć książkę folią (proszę jednak nie używać folii samoprzylepnej) lub papierem.

Materiały do pracy: kredki, ołówki, zeszyty, klej, nożyczki, linijkę, zeszyty ćwiczeń do podręczników, farby, blok rysunkowy, teczki muszą zakupić rodzice. Nie muszą być to najdroższe rzeczy, ale wytrzymałe i możliwie przyjazne dla środowiska. Nauczyciele chętnie doradzą Państwu w tym zakresie.

Specjalne ubranie: Podobnie jak w przedszkolu, w szkole dzieci potrzebują antypoślizgowych kapci. Na zajęcia plastyczne dobrze mieć fartuch do malowania chroniący przed pobrudzeniem. Na zajęcia sportowe dzieci potrzebują rzeczy sportowych, czyli stroju sportowego i butów sportowych (z nierysującą podeszwą!), które noszone są w worku na rzeczy sportowe.

4. Wie wird die Einschulung gefeiert?

Deutsche Version

Die Einschulung findet in der Regel am ersten Sonnabend nach den Sommerferien statt. Die Schule bereitet ein besonderes Programm für die Einschulung vor. Das heißt, es gibt eine Feier in der Schule. Bei der Feier begrüßt die Schulleitung alle neuen Kinder und sagt, in welche Klasse die Kinder gehören. Die Familie und Freunde sind zur Einschulung eingeladen. Ganz wichtig: Der Schulranzen und die Schultüte müssen zur Einschulungsfeier mit!

Die Kinder der höheren Klassen führen kleine Singspiele oder Theaterstücke auf. Danach gehen die Kinder mit ihrer Klassenlehrerin oder ihrem Klassenlehrer in den Klassenraum. Sie bekommen dann ihren Stundenplan und malen oder basteln gemeinsam. Da oft auch Zeit zum Spielen auf dem Schulhof ist, sollten die Kinder eine bequeme Kleidung anziehen. Die Familien trinken zusammen Kaffee und essen Kuchen.

In der Regel gibt es vor der Einschulungsfeier auch einen ökumenischen Schulgottesdienst in einer der umliegenden Kirchen. Die Teilnahme am Gottesdienst ist freiwillig.

Nach der Einschulungsfeier in der Schule wird meistens auch zuhause oder in einem Restaurant mit Familie und Freunden gefeiert.

5. Darf unser Kind alleine in die Schule gehen?

Wersja polska

4. Jak wygląda uroczystość rozpoczęcia szkoły dla pierwszoklasistów?

Rozpoczęcie szkoły dla pierwszoklasistów odbywa się zazwyczaj w pierwszą sobotę po wakacjach. Szkoła przygotowuje specjalny program na ten dzień. Oznacza to, że w szkole odbywa się uroczystość. Podczas uroczystości dyrekcja szkoły wita wszystkie nowe dzieci i mówi, do których klas będą uczęszczać. Na uroczystość rozpoczęcia szkoły zapraszana jest rodzina i przyjaciele. Bardzo ważne: na tę uroczystość należy wziąć ze sobą tornister i tytę!

Dzieci z wyższych klas występują z piosenkami lub z przedstawieniem teatralnym. Następnie pierwszoklasiści udają się ze swoją wychowawczynią lub wychowawcą do klasy. Tam otrzymują plan lekcji i wspólnie malują lub coś wyklejają i wycinają itp. Ponieważ często jest też czas na zabawę na podwórku szkolnym, dzieci powinny być w ten dzień wygodnie ubrane. Rodziny piją razem kawę i jedzą ciasto.

Zazwyczaj przed uroczystością rozpoczęcia szkoły w pobliskim kościele odbywa się szkolne nabożeństwo ekumeniczne. Udział w nabożeństwie jest dobrowolny.

Po uroczystości w szkole zazwyczaj świętuje się też dalej w domu lub w restauracji z rodziną i przyjaciółmi.

Deutsche Version

Für die Grundschule gilt es: „Kurze Beine, kurze Wege.“ Das heißt, die Grundschul Kinder sollen also möglichst zu Fuß in die Schule gehen oder mit dem Fahrrad fahren (wenn sie schon sicher Fahrradfahren können).

In den ersten Wochen gehen Kinder und Eltern den Schulweg zusammen. Die Eltern zeigen dem Kind, wie und wo Ampeln, Zebrastreifen und gefährliche Stellen zu beachten sind. Dabei organisieren sich oft mehrere Familien und begleiten ihre Kinder abwechselnd. Nach wenigen Wochen kennen die meisten Kinder den Weg gut und können ihn ohne Erwachsene gehen.

Alle Kinder sind auf dem Schulweg versichert. Falls es zu einem Unfall kommt, muss die Schule schnell benachrichtigt werden. Die Schule benachrichtigt dann die Versicherung.

Kinder, die weiter als 2 km von ihrer Schule entfernt wohnen, können kostenlos Bus fahren. Dafür bekommen die Kinder kostenlose Fahrkarten. Auskunft darüber gibt die Schule.

Wersja polska

5. Czy nasze dziecko może samo chodzić do szkoły?

W szkole podstawowej obowiązuje zasada: „Krótkie nogi, krótkie drogi”. Oznacza to, że w miarę możliwości dzieci powinny chodzić do szkoły pieszo lub jeździć na rowerze (jeśli potrafią już pewnie jeździć na rowerze).

W pierwszych tygodniach rodzice odprowadzają dzieci do szkoły. Pokazują im, gdzie są światła, pasy dla pieszych i niebezpieczne miejsca, i na co trzeba zwracać uwagę. Często kilka rodzin umawia się i odprowadzają wtedy dzieci na zmianę. Po kilku tygodniach większość dzieci dobrze zna drogę do szkoły i może ją przejść już bez dorosłych. Wszystkie dzieci są ubezpieczone w drodze do szkoły. W razie wypadku należy szybko powiadomić szkołę. Wtedy szkoła informuje ubezpieczyciela.

Dzieci mieszkające dalej niż 2 km od szkoły mogą bezpłatnie jeździć autobusem. W tym celu dzieci dostają bezpłatne bilety. Informacje na ten temat można uzyskać w szkole.

6. Wie lange dauert der Schultag?

Deutsche Version

Ein Schultag in der Grundschule beginnt in der Regel zwischen 7:30 Uhr und 8:30 Uhr und dauert bis zu 6 Schulstunden (1 Schulstunde = 45 Minuten). Es sind immer zwei Unterrichtsstunden ohne Pause direkt hintereinander, dann gibt es eine Pause von 20 bis 30 Minuten. Wenn der Unterricht um 8 Uhr beginnt, dann ist gegen 13 Uhr der Schulschluss.

Verlässliche Grundschule

Die Grundschulen in Niedersachsen sind „verlässlich“. Verlässlich heißt, die Kinder werden bis mindestens von 8:00 Uhr 13:00 Uhr betreut. Wenn der Unterricht schon früher endet, können die Kinder bis 13:00 Uhr in der Schule betreut bleiben. In der Betreuungszeit können Kinder spielen oder an Arbeitsgemeinschaften (kurz AGs genannt) wie Sport, Chorsingen oder Basteln teilnehmen.

An zwei Tagen im Jahr endet der Unterricht nach der 3. Stunde. Das sind die Tage im Winter und im Sommer, an denen die Kinder Zeugnisse bekommen. Viele Eltern holen ihre Kinder an den Zeugnistagen von der Schule ab. Nach dem ersten Halbjahr der ersten Klasse bekommen die Kinder noch kein Zeugnis.

Ganztagsschule

Viele Grundschulen funktionieren inzwischen als Ganztagschulen. Geht das Kind in eine Ganztagschule, ist es bis mindestens 15:30 Uhr in der Schule. Es bekommt dort nach dem Unterricht ein Mittagessen. Das Mittagessen müssen die Eltern bezahlen. Am Nachmittag nimmt das Kind an verschiedenen Arbeitsgemeinschaften (AGs) teil und es macht unter Aufsicht die Hausaufgaben. Das Angebot der Ganztagschule wird je nach Schule unterschiedlich gestaltet. Wie lange ein Kind in der Schule bleiben muss oder darf, erklären die Lehrkräfte bei der Anmeldung zur Schule.

Hort

An einigen Grundschulen gibt es einen Hort. Der Hort ist ein Ort, wo die Kinder am Nachmittag betreut werden. Auch im Hort wird Mittagessen, Hausaufgabenbetreuung und verschiedene Arbeitsgemeinschaften (AGs) angeboten. Häufig geht die Betreuung sogar länger als in der Ganztagschule und die Kinder können dort auch in den Ferien betreut werden. Der Hort ist im Gegensatz zur Ganztagschule nicht kostenlos. Die Plätze im Hort sind oft schnell vergeben.

7. Wie sehen die Schulklassen aus?

Wersja polska

6. Jak długo trwają zajęcia w szkole?

Zajęcia w szkole rozpoczynają się zazwyczaj między godz. 7:30 a 8:30 i trwają do 6 godzin lekcyjnych (1 godzina lekcyjna = 45 minut). Dwie godziny lekcyjne odbywają się bez przerwy, po czym następuje przerwa trwająca od 20 do 30 minut. Jeżeli lekcja zaczyna się o godz. 8:00, zajęcia kończą się około godz. 13:00.

Niezawodna szkoła podstawowa

Szkoły podstawowe w Dolnej Saksonii są „verlässlich”, czyli niezawodne. Oznacza to, że dzieci są pod opieką od godz. 08:00 do 13:00. Jeżeli lekcje kończą się wcześniej, dzieci mogą pozostać w szkole pod opieką do godziny 13:00. W tym czasie mogą się bawić lub uczestniczyć w kółkach zainteresowań (nazywanych w skrócie AGs), takich jak sport, chór lub zajęcia plastyczne.

W dwa dni w roku zajęcia kończą się po 3 lekcji. Jest to jeden dzień w zimie i jeden w lecie – w te dni dzieci otrzymują świadectwa. Wielu rodziców odbiera swoje dzieci ze szkoły w dniu rozdania świadectw. Po pierwszym półroczu dzieci z pierwszej klasy nie otrzymują jeszcze świadectw.

Szkoła całodzienna

Wiele szkół podstawowych funkcjonuje jako szkoły całodziennie. Jeżeli dziecko uczęszcza do szkoły całodziennie, przebywa w niej co najmniej do godz. 15:30. W takiej szkole dziecko po zajęciach dostaje obiad. Za obiad muszą zapłacić rodzice. Po południu dziecko uczestniczy w różnych kółkach zainteresowań (Arbeitsgemeinschaften, AG) i odrabia zadania domowe pod nadzorem opiekuna. Oferta szkoły całodziennie różni się w zależności od szkoły. Podczas zapisów do szkoły nauczyciele wyjaśniają, jak długo dziecko może lub powinno zostać w szkole całodziennie.

Świetlica

W niektórych szkołach funkcjonują świetlice. Świetlica to miejsce, w którym dzieciom zapewniona jest popołudniowa opieka. W świetlicy również oferowane są obiady, nadzór nad odrabianiem zadań domowych i różne kółka zainteresowań (AGs). Często opieka w świetlicy możliwa jest nawet dłużej niż w szkole całodziennie i jest dostępna również w czasie ferii. W przeciwieństwie do szkoły całodziennie świetlica nie jest bezpłatna. Miejsca w świetlicy są często bardzo szybko zajęte.

Deutsche Version

In einer Grundschulklasse lernen bis zu 26 Kinder, Mädchen und Jungen, gemeinsam. Die Grundschulen in Niedersachsen sind „inklusive“. „Inklusiv“ bedeutet, dass Kinder mit und ohne Behinderung von Anfang an am gemeinsamen Unterricht teilnehmen.

Die Klassenlehrkraft unterrichtet die Klasse fast jeden Tag und ist die wichtigste Ansprech-Person für die Kinder und die Eltern. Sie/Er arbeitet viele Stunden in der Woche mit den Kindern. Es gibt auch noch Fachlehrkräfte, die einzelne Fächer wie zum Beispiel Mathematik oder Sport unterrichten.

Eine Klasse hat häufig einen eigenen Klassenraum. Im Klassenraum sind Kisten oder Fächer. Darin bewahren die Kinder ihre Sachen auf, die sie für den Unterricht brauchen.

Wersja polska

7. Jak wyglądają klasy?

W klasach szkoły podstawowej uczy się razem do 26 dzieci – dziewczynki wspólnie z chłopcami. Szkoły podstawowe w Dolnej Saksonii są „integracyjne”. Oznacza to, że dzieci z niepełnosprawnościami i bez nich mogą od samego początku uczestniczyć we wspólnych lekcjach.

Nauczyciel lub nauczycielka będący/a wychowawcą klasy ma zajęcia z klasą prawie codziennie i jest najważniejszą osobą kontaktową dla dzieci i rodziców. Spędza on / ona w tygodniu wiele godzin z dziećmi. Dzieci mają też lekcje z innymi nauczycielami, np. nauczycielami matematyki czy wychowania fizycznego.

Klasa zazwyczaj ma swoją własną salę. Jest ona wyposażona w pudełka lub półki. Dzieci mogą w nich trzymać rzeczy, których potrzebują w czasie lekcji.

8. Welche Unterrichtsfächer hat unser Kind?

Deutsche Version

In der Grundschule stehen Deutsch, Mathematik, Sachunterricht, Musik, Kunst und Sport auf dem Stundenplan. Dazu kommen verschiedene Arbeitsgemeinschaften, kurz AGs, genannt. Die Kinder wählen ihre AGs selbst (zum Beispiel: Sport, Umwelt, Technik, Musik, Schulgarten und vieles mehr). An den meisten Schulen lernen Kinder auch den Umgang mit Computern und Internet.

Der Sachunterricht behandelt sehr unterschiedliche Inhalte: Naturwissenschaftliche Fragen, Geschichts-Themen, Sexualkunde (in 3. oder 4. Klasse), politische Bildung. Die Teilnahme am Sexualunterricht ist für alle Pflicht. Die Schule informiert die Eltern, wann der Sexualunterricht ansteht und welche Inhalte da vermittelt werden. Wenn Eltern fragen zum Sexualunterricht haben, dürfen sie gerne mit der Klassenlehrkraft sprechen.

Auch die praktische und theoretische Vorbereitung zur Fahrradprüfung gehört zum Lehrplan. Ab 3. Klasse wird Englisch unterrichtet.

Am Anfang der 1. Klasse wird vor allem spielerisch gelernt. Dadurch wird der Übergang vom Kindergarten in die Schule erleichtert.

Neben den Unterrichtsfächern ist das „soziale Lernen“ ganz wichtig in der Schule: Hilfsbereitschaft, Teamgeist, Respekt, Toleranz und Verantwortungsbewusstsein werden in allen Fächern eingeübt.

Am Ende der 4. Klasse soll Ihr Kind sicher schwimmen können. Das ist lebenswichtig! Deshalb bieten viele Grundschulen auch Schwimmunterricht an. Die Kinder haben dann die Möglichkeit, ein Schwimmbzeichen (Seepferdchen, Bronze oder Silber) zu machen. Es ist sehr ratsam, schon vor dem Beginn der Grundschule die Kinder an das Wasser zu gewöhnen. Das „Seepferdchen“ ist das erste Schwimmbzeichen, das ein Kind bekommen kann. Es bedeutet, dass sich ein Kind eine gewisse Zeit über Wasser halten kann. Das Seepferdchen können Kinder schon im Alter von 4-6 Jahren schaffen.

Die Teilnahme am Sport- und Schwimmunterricht ist ein wichtiger Teil der Erziehung und für alle Kinder verpflichtend. Beim Sport- und Schwimmunterricht gib es immer getrennte Umkleide-Räume für Jungen und Mädchen. Mädchen dürfen einen Ganzkörper- Badeanzug (auch Burkini genannt) im Schwimmunterricht tragen. Das gemeinsame Lernen und Spielen hilft den Kindern, eine gute Klassengemeinschaft zu bilden.

9. Braucht unser Kind Essen für die Schule?

Wersja polska

8. Jakie przedmioty ma nasze dziecko?

W szkole podstawowej w planie zajęć są takie przedmioty jak: język niemiecki, matematyka, wiedza o świecie, muzyka, sztuka i sport. Do tego dochodzą kółka zainteresowań, w skrócie AGs. Dzieci same wybierają swoje AGs (np. sport, środowisko, technika, muzyka, ogród szkolny i inne). W większości szkół podstawowych dziecko uczy się również obsługi komputera i korzystania z Internetu.

Przedmiot Sachunterricht / „wiedza o świecie” obejmuje różne obszary tematyczne: zagadnienia nauk ścisłych, historię, wychowanie seksualne (w 3 lub 4 klasie), edukację polityczną. Uczestniczenie w zajęciach z wychowania seksualnego jest dla wszystkich dzieci obowiązkowe. Szkoła informuje rodziców, kiedy rozpoczną się zajęcia z wychowania seksualnego i jakie treści będą przekazywane dzieciom w ramach tych zajęć. Jeżeli rodzice mają pytania dotyczące wychowania seksualnego, jak najbardziej mogą porozmawiać na ten temat z wychowawcą lub wychowawczynią klasy.

Do planu zajęć należy również praktyczne i teoretyczne przygotowanie do karty rowerowej. W 3 klasie rozpoczynają się lekcje języka angielskiego.

Na początku 1 klasy nauka odbywa się przede wszystkim w formie zabawy. W ten sposób ułatwia się dzieciom przejście z przedszkola do szkoły.

Oprócz uczenia się konkretnych przedmiotów bardzo ważna jest nauka zasad współżycia społecznego: gotowości do niesienia pomocy, ducha współpracy, szacunku, tolerancji i poczucia odpowiedzialności. Tego uczy się dzieci w ramach każdego przedmiotu.

Pod koniec 4 klasy dziecko powinno umieć pewnie pływać. To niezwykle ważna umiejętność! Dlatego wiele szkół oferuje zajęcia z pływania. Dzieci mają możliwość wyrobienia karty pływackiej o różnych stopniach (konik morski, brąz lub srebro). Warto przyzwyczaić dzieci do wody jeszcze przed rozpoczęciem szkoły podstawowej. „Konik morski” to pierwszy stopień karty pływackiej, który może otrzymać dziecko. Oznacza on, że dziecko przez określony czas umie utrzymać się na powierzchni wody. Konika morskiego mogą otrzymać dzieci już pomiędzy 4 a 6 rokiem życia.

Uczestnictwo w zajęciach sportowych i zajęciach z pływania jest ważną częścią wychowania i jest obowiązkowe dla wszystkich dzieci. Podczas zajęć sportowych i zajęć z pływania dostępne są zawsze osobne przebieralnie dla chłopców i dziewczynek. Na lekcjach z pływania dziewczynki mogą nosić zabudowane stroje kąpielowe (tzw. burkini). Wspólna nauka i zabawa pomagają dzieciom stworzyć dobrą wspólnotę klasową.

Deutsche Version

Ein Frühstück ist wichtig für Schulkinder – erst zu Hause und dann für die Pausen in der Schule. Das Frühstück für die Schule wird auch „Pausenbrot“ genannt. Es hilft den Kindern bis zum Mittagessen konzentriert zu bleiben. In vielen Grundschulen wird ein gemeinsames Frühstück in der Klasse organisiert.

Die Eltern packen in die Brot-Dose das, was ihr Kind gerne isst, zum Beispiel Brot mit Käse und Wurst, Obst und Gemüse. Süßigkeiten und andere ungesunde Snacks wie Chips sollen nicht mitgebracht werden. Ein Getränk für die Pausen ist auch sehr wichtig. Bitte ohne Zucker.

Kinder in der Ganztagschule oder im Hort bekommen ein Mittagessen. Dafür müssen die Eltern das Kind anmelden und es bezahlen.

10. Müssen wir unserem Kind bei den Hausaufgaben helfen?

Wersja polska

9. Czy nasze dziecko potrzebuje zabierać jedzenie do szkoły?

Śniadanie jest dla dzieci bardzo ważnym posiłkiem – pierwsze w domu, a następne na przerwach w szkole. Śniadanie do szkoły zwane jest też Pausenbrot, czyli „chlebem na przerwę”. Pomaga dzieciom utrzymać koncentrację do obiadu. W wielu szkołach podstawowych organizuje się wspólne śniadanie w klasie.

Rodzice pakują do pudełka śniadaniowego to, co dziecko chętnie je, np. chleb z serem i wędliną, owoce i warzywa. Nie należy dawać dzieciom słodczy i innych niezdrowych przekąsek, takich jak chipsy. Bardzo ważny na przerwach jest też napój. Prosimy wybierać taki bez cukru.

Dzieci w szkole całodziennej lub w świetlicy otrzymują obiad. Rodzice muszą najpierw zapisać dzieci na obiady i zapłacić za nie.

Deutsche Version

Hausaufgaben sollen Kindern selbstständig machen. Aber die Kinder freuen sich, wenn die Eltern Interesse daran zeigen, was sie gerade für die Schule machen. Das motiviert sie. Helfen sollen die Eltern möglichst nicht. Sonst kann die Lehrkraft nicht einschätzen, was das Kind schon wirklich kann.

Für die Hausaufgaben soll das Kind einen ruhigen Platz haben, um sich zu konzentrieren. Das Kind soll nicht länger als 30 Minuten Hausaufgaben machen. Wenn aber das Kind länger arbeiten möchte, kann es natürlich auch.

In der Ganztagschule oder im Hort machen die Kinder auch die Hausaufgaben. Dafür gibt es feste Zeiten und eine Betreuungsperson.

An manchen Schulen bekommen die Kinder einen individuellen Arbeitsplan. In dem Arbeitsplan steht, welche Aufgaben das Kind in einer bestimmten Zeit, zum Beispiel in einer Woche, schaffen soll.

11. Welche Regeln gibt es in der Schule?

Für ein gutes Lern- und Arbeitsklima in der Schule müssen sich alle Kinder an die Schulregeln halten.

Wersja polska

10. Czy musimy pomagać dziecku w zadaniach domowych?

Dzieci powinny samodzielnie odrabiać zadania domowe. Cieszą się jednak, gdy rodzice okazują zainteresowanie tym, co akurat robią w szkole. To je motywuje. Jednak rodzice nie powinni im pomagać, jeżeli nie ma takiej potrzeby. W innym wypadku nauczyciele nie będą mogli ocenić, co tak naprawdę dziecko umie.

Dziecko powinno mieć spokojne miejsce do odrabiania zadań domowych, aby móc się skoncentrować. Powinno poświęcać na odrabianie zadań nie więcej niż 30 minut. Jeżeli dziecko chce pracować dłużej, oczywiście może.

W szkole całodziennej lub w świetlicy dzieci również odrabiają zadania domowe. Są na to przeznaczone stałe godziny i wyznaczeni opiekunowie.

W niektórych szkołach dzieci otrzymują indywidualny plan pracy. Plan pracy informuje, jakie zadania dziecko powinno zrobić w określonym czasie, np. w ciągu tygodnia.

Deutsche Version

Bei der Anmeldung erhalten die Eltern eine Information mit den Schulregeln. Die Eltern besprechen die Schulregeln zuhause mit den Kindern. So wissen Eltern und Kinder, was erlaubt ist und was nicht. Zu den Schulregeln gehören insbesondere:

- 1) Verzicht auf Gewalt: Bei Lösung von Konflikten darf keine Gewalt angewendet werden.
- 2) Respektvoller Umgang miteinander: Niemand darf beleidigt und ausgegrenzt werden. Man spricht freundlich und höflich miteinander.
- 3) Man geht achtsam mit dem Schuleigentum und dem Eigentum anderer um.
- 4) Pünktlichkeit: Der Unterricht beginnt immer pünktlich. Wenn ein Kind sich verspätet, muss es erklären, warum. Kommen Verspätungen oft vor, werden die Eltern des Kindes kontaktiert.
- 5) Handys und private elektronische Geräte sind unerwünscht. Sie bleiben während der Schulzeit unsichtbar und ausgeschaltet.
- 6) Eltern und andere schulfremde Personen sollen nicht auf dem Schulgelände sein. Dies dient der Sicherheit der Kinder.
- 7) Das Mitbringen von gefährlichen Gegenständen wie Waffen, Messern etc. ist nicht erlaubt.

12. Was müssen Eltern über Ausflüge wissen?

Auch im Kindergarten gab es schon Ausflüge, zum Beispiel in den Tierpark oder zur Feuerwehr. Solche Ausflüge gibt es auch in der Grundschule. Alle Kinder sind zur Teilnahme an einem Ausflug verpflichtet. Ein Ausflug ist ein Unterricht an

Wersja polska

11. Jakie zasady panują w szkole?

Aby w szkole panował dobry klimat do nauki i pracy, dzieci muszą stosować się do szkolnego regulaminu.

Podczas zapisywania dziecka do szkoły rodzice otrzymają informacje z regulaminem szkoły. Rodzice omawiają regulamin szkoły z dziećmi w domu. W ten sposób rodzice i dzieci wiedzą, co jest dozwolone, a co nie. Regulamin szkoły obejmuje w szczególności następujące zasady:

- 1) Rezygnacja z przemocy: podczas rozwiązywania konfliktów nie wolno używać przemocy.
- 2) Wzajemny szacunek: nie wolno nikogo obrażać ani wykluczać. Rozmawiamy ze sobą uprzejmie i grzecznie.
- 3) Ostrożnie obchodzimy się własnością szkoły i innych.
- 4) Punktualność: lekcje rozpoczynają się zawsze punktualnie. Jeżeli dziecko się spóźni, musi podać powód spóźnienia. Jeżeli spóźnienia zdarzają się często, wychowawca kontaktuje się z rodzicami dziecka.
- 5) Telefony komórkowe i prywatne urządzenia elektroniczne są niemile widziane. W czasie zajęć szkolnych pozostają schowane i wyłączone.
- 6) Rodzice i inne osoby niezwiązane ze szkołą nie powinni przebywać na terenie szkoły. Służy to bezpieczeństwu dzieci.
- 7) Przynoszenie niebezpiecznych przedmiotów, takich jak broń, noże itp. jest niedozwolone.

Deutsche Version

einem anderen Ort als der Schule. Meistens zahlen die Eltern für einen Ausflug eine Kleinigkeit für den Eintritt oder für die Fahrt.

Ausflüge über mehrere Tage kommen meistens erst der 3. oder 4. Klasse vor. Man spricht dann von Klassenfahrten. Die Kinder wohnen in einer Jugendherberge oder einem Schul-Landheim und essen auch dort. Vor der Klassenfahrt bekommen Eltern Listen mit den Sachen, die das Kind für die Fahrt braucht. Bei Problemen mit der Bezahlung der Klassenfahrt können sich Eltern an die Klassenlehrkraft wenden. Die Schulen unterstützen dann dabei, eine Lösung dafür zu finden. Manchmal kann der Förderverein die Kosten der Klassenfahrt übernehmen. Wichtig ist, dass ihr Kind an der Klassenfahrt teilnimmt. Sonst fühlt es sich von der Klassengemeinschaft ausgeschlossen.

13. Wer hilft uns, wenn unser Kind Probleme in der Schule hat?

Manchmal kommt ihr Kind traurig oder auch empört aus der Schule. Die Eltern sollen immer fragen, was passiert ist. Wenn

Wersja polska

12. Co rodzice muszą wiedzieć o wycieczkach?

Już w przedszkolu odbywały się wycieczki, np. do Zoo lub straży pożarnej. Takie wycieczki są też organizowane w szkole podstawowej. Wszystkie dzieci są zobowiązane do udziału w wycieczkach. Wycieczka to lekcja, która odbywa się w innym miejscu niż szkoła. Najczęściej rodzice płacą niewielką sumę pieniędzy za wstępy lub przejazd.

Wycieczki kilkudniowe odbywają się najczęściej dopiero w 3 lub 4 klasie. Mówimy wtedy o tzw. Klassenfahrt. Dzieci mieszkają np. w schronisku młodzieżowym lub w ośrodku zielonej szkoły i tam też mają zapewnione posiłki. Przed wycieczką klasową rodzice otrzymują listę rzeczy, które dziecko potrzebuje na wyjazd. W przypadku problemów z zapłatą rodzice mogą zwrócić się do wychowawcy klasy. Szkoły udzielają wsparcia w znalezieniu rozwiązania. Czasami koszty wycieczki klasowej pokrywa stowarzyszenie na rzecz wspierania szkoły. Ważne jest, aby dziecko wzięło udział w wycieczce. Inaczej będzie czuć się wykluczone ze społeczności klasowej.

Deutsche Version

es oft passiert, sollen die Eltern die Klassenlehrkraft ansprechen.

Wenn sich Kinder oft untereinander streiten, ist es gut, die beteiligten Kinder und deren Eltern anzusprechen. Meistens sind beide Kinder am Konflikt beteiligt.

Wenn Kinder Probleme mit einer Lehrkraft haben, können die Eltern mit dieser Lehrkraft sprechen oder die Klassenlehrkraft oder die Schulleitung ansprechen. Je nachdem, um welche Art Problem es sich handelt, kann auch der Klassen-Elternrat eingeschaltet werden. Der Klassen-Elternrat wird auch Klassen-Elternvertretung genannt. Das sind Eltern, die zur Elternvertretung gewählt wurden und das Bindeglied zwischen der Klassenlehrkraft und den Eltern sind.

Manche Schulen haben Personal für eine individuelle Beratung in Problemfällen. Das sind die Sozialpädagogen oder Beratungslehrkräfte. Auch diese Personen können in Konfliktsituationen angesprochen werden.

14. Wir sprechen zu Hause unsere Muttersprache. Ist das schlecht für unser Kind?

Ein klares Nein! In vielen Ländern der Erde wachsen Kinder zweisprachig oder mehrsprachig auf. Zwei- oder Mehrsprachigkeit ist also etwas Normales. Wissenschaftliche

Wersja polska

13. Kto nam pomoże, jeżeli dziecko będzie mieć problemy w szkole?

Czasami dziecko przychodzi ze szkoły smutne lub zdenerwowane. Rodzice zawsze powinni pytać, co się stało. Jeżeli zdarza się to często, rodzice powinni porozmawiać z wychowawcą klasy.

Jeżeli dzieci często się między sobą kłócą, dobrze jest porozmawiać zarówno z dziećmi, jak i ich rodzicami. Najczęściej winę w konflikcie ponoszą obie strony.

Jeżeli dzieci mają problem z nauczycielem, rodzice mogą porozmawiać z danym nauczycielem lub z wychowawcą klasy, czy też dyрекcją szkoły. W zależności od tego, o jaki problem chodzi, również komitet rodzicielski może zostać włączony w rozwiązanie problemu. Komitet rodzicielski jest nazywany Elternvertretung czyli przedstawicielami rodziców. Są to rodzice, którzy zostali wybrani na przedstawicieli rodziców i są ogniwem łączącym wychowawcę klasy z rodzicami.

Niektóre szkoły mają również specjalnych pracowników, którzy są odpowiedzialni za indywidualne doradztwo w przypadku problemów. Są to pedagodzy szkolni lub nauczyciele wspomagający. Również z tymi osobami można skontaktować się w sytuacjach konfliktowych.

Deutsche Version

Studien konnten belegen, dass Mehrsprachigkeit positiv für das Kind ist. Wer zwei oder mehr Sprachen beherrscht, hat später bessere Chancen auf dem Arbeitsmarkt. Zweisprachigkeit ist nicht die Ursache für schlechte Leistungen in der Schule. Es ist möglich, dass ein Kind Deutsch als Unterrichtssprache nicht ausreichend kann. Dafür kann die Schule Unterstützung organisieren. Ein Gespräch mit der Klassenlehrkraft und mit einem Dolmetscher kann helfen, herauszufinden, warum ein Kind Schwierigkeiten hat.

15. Wie kann unser Kind unsere Herkunftssprache auch in der Schule lernen?

Es ist möglich, dass für Ihr Kind an seiner Schule zusätzlich zum Pflichtunterricht herkunftssprachlicher Unterricht in seiner Herkunftssprache eingerichtet wird. Das gilt besonders

Wersja polska

14. W domu mówimy w naszym języku ojczystym. Czy to źle dla naszego dziecka?

Oczywiście, że nie! W wielu krajach na świecie dzieci wychowują się w rodzinach dwu- lub wielojęzycznych. Dwu- lub wielojęzyczność jest więc czymś normalnym. Badania naukowe dowodzą, że wielojęzyczność jest dla dzieci pozytywna. Osoby władające dwoma lub większą liczbą języków mają większe szanse na rynku pracy. Dwujęzyczność nie jest powodem złych wyników w nauce. Możliwe, że dziecko nie zna języka niemieckiego na tyle, aby rozumieć to, co się dzieje na lekcji. Dlatego szkoła organizuje wsparcie dla takich dzieci. Rozmowa z wychowawcą oraz tłumaczem może pomóc w znalezieniu przyczyny problemów dziecka.

Deutsche Version

an Grundschulen, aber auch an den weiterführenden Schulen ab Klasse 5.

Sie stellen einen Antrag für Ihr eigenes Kind an die Schulleitung, die dann den Antrag an die zuständige Landesschulbehörde weiterleitet. Die Landesschulbehörde entscheidet.

Wenn Sie Ihr Kind angemeldet haben und der Unterricht eingerichtet werden kann, ist Ihr Kind verpflichtet, mindestens ein Jahr am Unterricht teilzunehmen.

Der Unterricht wird benotet und ist als Zusatznote versetzungswirksam.

Wenn Ihr Kind im Herkunftsland Unterricht hatte, legen Sie bitte Zeugnisse vor. Es ist möglich, dass Ihr Kind in der Herkunftssprache geprüft wird, in der es unterrichtet wurde. Wenn das Kind die Prüfung besteht, kann die Herkunftssprache eine Fremdsprache ersetzen.

Wenden Sie sich bitte an die Schulleitung, die Ihnen bei den Anträgen helfen kann und Sie berät.

16. Wie erfahren wir, ob sich unser Kind gut in der Schule entwickelt?

Die Eltern haben viele Möglichkeiten zu erfahren, wie sich ihr Kind in der Schule entwickelt. Es gibt: Schulnoten in den Unterrichtsfächern, Zeugnisse und Gespräche mit den Lehrkräften.

Wersja polska

15. W jaki sposób nasze dziecko może uczyć się języka ojczystego również w szkole?

Możliwe, że dla Państwa dziecka zostaną dodatkowo wyznaczone obowiązkowe lekcje w języku ojczystym. Dotyczy to szczególnie szkół podstawowych, ale również szkół ponadpodstawowych od klasy 5.

W tym celu składają Państwo wniosek dotyczący dodatkowych lekcji dla dziecka do dyrekcji, która przekazuje go do odpowiedzialnego organu kraju związkowego ds. edukacji. Organ ten wydaje decyzję.

Jeżeli zgłosili Państwo dziecko i lekcje zostaną zorganizowane, dziecko jest zobowiązane do uczestniczenia w nich przynajmniej przez rok.

Zajęcia są oceniane, a ocena liczy się przy promocji do następnej klasy jako ocena dodatkowa.

Jeżeli dziecko chodziło do szkoły w kraju pochodzenia, prosimy o przyniesienie świadectw z tej szkoły. Możliwe, że dziecko będzie mogło przejść egzamin w języku, w którym było uczone. Jeżeli dziecko zda egzamin, język ojczysty może zastąpić jeden z języków obcych.

Proszę zwrócić się do dyrekcji szkoły, która pomoże Państwu w napisaniu wniosków oraz udzieli porad.

Deutsche Version

Je nach Schule sind die Gespräche mit den Lehrkräften unterschiedlich ausgestaltet. Dazu gehören: Lernstands-Gespräche in einzelnen Fächern, Eltern-Kind-Gespräche und Elternsprechtage.

Schulnoten

In den ersten zwei Klassen der Grundschule bekommen die Kinder noch keine Noten. Häufig werden ihre Arbeiten mit Smileys ☺ oder Sternchen * bewertet.

Ab 3. Klasse bekommen die Kinder Noten für Klassenarbeiten, Tests und andere Aufgaben. Termine für Klassenarbeiten und Tests werden den Eltern rechtzeitig mitgeteilt, zum Beispiel in der „Kommunikations“- oder „Postmappe“. Die „Kommunikations- oder „Postmappe“ ist eine aufklappbare Mappe, in der Briefe von der Schule an die Eltern übergeben werden.

Ganz wichtig für die Gesamtbewertung in einem Fach ist auch die mündliche Beteiligung im Unterricht, das heißt, wie das Kind im Unterricht mitarbeitet. In Deutschland werden die Noten von 1 bis 6 vergeben: 1 - sehr gut und 6 - ungenügend.

Zeugnisse

Am Ende der 1. und 2. Klasse gibt es ein Berichtszeugnis, in dem keine Noten stehen. Darin ist die Entwicklung des Kindes mit Worten beschrieben. Auch Arbeits-, Sozialverhalten und Interessen des Kindes sind in dem Berichtszeugnis erfasst. Die meisten Formulierungen der Berichtszeugnisse klingen positiv, auch wenn sie auf Schwächen hinweisen. Ein Beispiel: "Hannes kann altersgerechte Texte zunehmend flüssiger vorlesen." Im Klartext heißt es, dass Hannes noch nicht gut lesen kann, aber Fortschritte macht. Daher ist es oft sinnvoll, bei der Klassenlehrkraft genau nachzufragen, wie sich das Kind so macht.

Zeugnisse mit Noten gibt es ab 3. Klasse zweimal pro Schuljahr. Nach einem halben Jahr (im Winter) erhalten die Kinder ein Halbjahres-Zeugnis und am Ende eines Schuljahres ein Ganzjahreszeugnis (vor den Sommerferien).

Eine Versetzung - also der Wechsel in die nächste Klasse – findet statt, wenn das Kind in allen Fächern mindestens die Note „ausreichend“ (4) hat. Das Kind darf aber auch in einem Fach die Note „mangelhaft“ (5) haben.

Wersja polska

16. Jak dowiemy się, czy dziecko dobrze rozwija się w szkole?

Rodzice mają wiele możliwości, aby dowiedzieć się, jak dziecko rozwija się w szkole. Są to: oceny z poszczególnych przedmiotów, świadectwa i rozmowy z nauczycielami.

W zależności od szkoły rozmowy z nauczycielami odbywają się w różny sposób. Są to: rozmowy na temat postępów w nauce poszczególnych przedmiotów, rozmowy z udziałem rodziców i dziecka oraz konsultacje dla rodziców.

Oceny

W pierwszych dwóch klasach szkoły podstawowej dzieci nie otrzymują jeszcze ocen. Często ich prace są oceniane opisowo za pomocą buziek ☺ lub gwiazdek*.

Od 3 klasy dzieci otrzymują oceny za klasówki, testy i inne zadania. O terminach klasówek i testów rodzice są informowani odpowiednio wcześniej, np. w „teczce komunikacji” lub „teczce pocztowej”. W tych teczkach przekazywane są listy szkoły do rodziców.

Co bardzo istotne, na końcową ocenę z danego przedmiotu składa się także aktywny udział w lekcji, czyli to, jak dziecko pracuje podczas lekcji. W Niemczech przyznaje się oceny od 1 do 6: 1 – bardzo dobrze i 6 – niedostatecznie.

Świadectwa

Na koniec 1 i 2 klasy dzieci otrzymują świadectwo opisowe, w którym nie ma ocen. Jest w nim opisany rozwój dziecka. Zawiera ono również informacje na temat zachowania dziecka podczas pracy, zachowania społecznego oraz zainteresowań. Większość sformułowań w świadectwie opisowym jest pozytywna nawet wtedy, gdy wskazują one na słabości. Przykład: „Hannes coraz płynniej potrafi czytać teksty dostosowane do jego wieku”. Dosłownie oznacza to, że Hannes nie umie jeszcze dobrze czytać, ale robi postępy. Dlatego warto szczegółowo zapytać wychowawcę klasy, jak dziecko sobie radzi.

Świadectwa z ocenami wręczane są od 3 klasy dwa razy w roku. Po pierwszym półroczu (w zimie) dzieci otrzymują świadectwo półroczne, a na koniec roku szkolnego (w lecie) świadectwo za cały rok (przed wakacjami).

Dziecko otrzymuje promocję – czyli przechodzi do następnej klasy – jeżeli ze wszystkich przedmiotów otrzymało co najmniej ocenę „dostateczną” (4).

Deutsche Version

Mit dem Halbjahreszeugnis der 4. Klasse bewerben sich die Kinder um einen Platz an einer weiterführenden Schule (ab 5. Klasse).

Lernstands-Gespräch

Die Klassenlehrkraft, also die Lehrkraft, die die Schulklasse leitet, berichtet den Eltern, wie sich ihr Kind entwickelt. Die Klassenlehrkraft gibt Tipps, wo es unterstützt werden kann. Für das Lernstands-Gespräch müssen sich die Eltern in der Regel anmelden. Die Kinder bekommen einen Brief mit Terminvorschlägen. Es ist ratsam, offen über familiäre Probleme mit der Klassenlehrkraft zu sprechen, zum Beispiel über schwere Krankheiten oder Scheidung. So kann die Klassenlehrkraft besser das Kind verstehen und es bei Schwierigkeiten unterstützen.

Eltern-Kind-Gespräch

An einigen Schulen finden auch Eltern-Kind-Gespräche statt. Diese Gespräche werden zwischen der Klassenlehrkraft, den Eltern und dem Kind geführt. Es ist also ein Lernstands-Gespräch mit dem Kind. Das Kind soll sich selbst einschätzen und Stellung zu Problemen nehmen. Da das Kind dabei ist, sollen mögliche Probleme auf kindgerechte Art angesprochen werden. Die Eltern-Kind-Gespräche finden in der Regel 2 Mal im Schuljahr statt. Die Kinder bekommen einen Brief mit Terminvorschlägen.

Elternsprechtage

2 Mal im Jahr gibt es einen Elternsprechtage, an dem alle Lehrkräfte für die Eltern Gesprächs-Termine anbieten. Dann können sich Eltern über die Lernerfolge ihrer Kinder in den einzelnen Fächern informieren.

Bei Verständnisschwierigkeiten können Eltern einen Dolmetscher mitbringen.

17. Was wird an einem Elternabend besprochen?

Elternabende finden in der Regel 2 Mal im Schuljahr statt. Die Elternabende sind für die Information der Eltern über aktuelle Schul- und Klassenthemen, den Lehrplan und mögliche Probleme. Auch Feste, Ausflüge und Klassenfahrten werden geplant. An einem Elternabend können sich

Wersja polska

Ocena „dopuszczająca“ (5) jest dozwolona tylko z jednego przedmiotu.

Wraz ze świadectwem półrocznym w 4 klasie dzieci ubiegają się o miejsce w szkole ponadpodstawowej (od 5 klasy).

Rozmowa na temat postępów w nauce

Wychowawca klasy, czyli nauczyciel albo nauczycielka, który/a prowadzi klasę, informuje rodziców, jak dziecko się rozwija. Wychowawca klasy daje wskazówki, w jaki sposób można wesprzeć dziecko. Na rozmowę na temat postępów w nauce zazwyczaj rodzice powinni się zapisać. Dzieci otrzymują list z propozycjami terminów. Warto otwarcie opowiedzieć o rodzinnych problemach, np. o ciężkich chorobach lub rozwodzie. W ten sposób wychowawca lepiej zrozumie dziecko i wesprze go w razie trudności.

Rozmowa z udziałem rodziców i dziecka

W niektórych szkołach odbywają się również rozmowy z udziałem rodziców i dziecka. Rozmowy te prowadzone są między wychowawcą klasy, rodzicami i dzieckiem. Jest to zatem rozmowa na temat postępów w nauce z dzieckiem. Dziecko powinno samo się ocenić i wypowiedzieć się na temat problemów. Ponieważ w rozmowie uczestniczy dziecko, ewentualne problemy należy omówić w sposób odpowiedni dla jego wieku. Rozmowy z udziałem rodziców i dzieci odbywają się zazwyczaj 2 razy w ciągu roku szkolnego. Dzieci otrzymują list z propozycjami terminów spotkania.

Konsultacje dla rodziców

2 razy w roku odbywają się konsultacje dla rodziców, podczas których wszyscy nauczyciele są dostępni dla rodziców. Na konsultacjach rodzice mogą uzyskać informacje o postępach dziecka w nauce z poszczególnych przedmiotów.

W przypadku problemów ze zrozumieniem rodzice mogą przyjść z tłumaczem.

17. Co omawiane jest na wywiadówkach?

Wywiadówki odbywają się zazwyczaj 2 razy w ciągu roku szkolnego. Wywiadówki to spotkania

Deutsche Version

Lehrkräfte und Eltern sowie Eltern unter sich kennenlernen. Im Rahmen des Elternabends werden Elternvertreter gewählt. Es heißt zwar Elternabend, aber es reicht, wenn ein Elternteil anwesend ist.

Die Teilnahme an den Elternabenden ist sehr wichtig, um einen Überblick über die aktuelle Situation der Klasse zu haben und Kontakt zu anderen Eltern zu pflegen. Bei sprachlichen Schwierigkeiten kann ein Dolmetscher in den Elternabend mitgebracht werden kann.

Wichtig: An einem Elternabend werden nicht die Noten der einzelnen Kinder diskutiert. Dafür gibt es die Lernstands-Gespräche, Eltern-Kind-Gespräche und den Elternsprechtag.

18. Welche Feste werden in der Schule gefeiert?

Fast alle Feste kennen Eltern und Kinder schon aus dem Kindergarten. Auch in der Grundschule werden also die christlichen Feste wie Weihnachten und Ostern, das Schulfest und Fasching gefeiert.

Wersja polska

informacyjne dla rodziców dotyczące aktualnych tematów szkolnych i klasowych, planu nauczania i ewentualnych problemów. Na tych spotkaniach planowane są również uroczystości i wycieczki klasowe. Wywiadówka to również okazja, aby nauczyciele i rodzice, a także rodzice między sobą mogli się lepiej poznać. W ramach wywiadówki wybierani są przedstawiciele rodziców. Wywiadówka w wolnym tłumaczeniu to „wiecór dla rodziców”, jednak wystarczy, gdy obecny będzie jeden rodzic.

Udział w wywiadówkach jest bardzo ważny, aby uzyskać wgląd w aktualną sytuację klasy i pielęgnować kontakty z innymi rodzicami. W przypadku trudności językowych można przyjść na wywiadówkę z tłumaczem.

Ważne: na wywiadówce nie dyskutuje się na temat ocen poszczególnych dzieci. Do tego celu służą rozmowy na temat postępów w nauce, rozmowy z udziałem rodziców i dziecka oraz konsultacje dla rodziców.

18. Jakie uroczystości obchodzone są w szkole?

Prawie wszystkie uroczystości rodzice i dzieci znają już z przedszkola. Również w szkole podstawowej

Deutsche Version

Die meisten Kinder lieben Fasching (auch Karneval genannt). Fasching feiert man 7 Wochen vor Ostern, also vor der Fastenzeit. Am Fasching verkleiden sich Kinder in bunte Kostüme. An manchen Schulen gibt es jedes Jahr ein neues Motto für die Kostüme, wie zum Beispiel Zirkus oder Wasserwelt. Die Kostüme kann man selbst basteln oder in vielen Geschäften und im Internet kaufen. Am Fasching findet an vielen Grundschulen kein Unterricht statt. Die Kinder singen, tanzen und nehmen an Straßenumzügen teil.

Kinder, die einer anderen Religion angehören, können sich von den christlichen Festen (Adventsfeier und Oster- und Weihnachtsgottesdienst) befreien lassen. Dafür müssen die Eltern mit der Klassenlehrkraft rechtzeitig sprechen. Auf Wunsch können auch andere religiöse Traditionen und Feste im Unterricht thematisiert und gefeiert werden (siehe dazu auch Punkt 23). Es lohnt sich, ein Gespräch darüber mit der Klassenlehrkraft zu führen.

Kindergeburtstage werden in Deutschland gern gefeiert. Dafür gibt es in der Klasse extra einen Geburtstagskalender. Wenn ein Kind Geburtstag hat, wird meistens etwas Besonderes gemacht. Das Geburtstagkind darf sich ein Spiel oder ein Lied wünschen. Alle gratulieren dem Kind. Und es gibt oft auch ein Klassen-Frühstück, zu dem das Geburtstagkind für die Klasse etwas zu essen bringt. Oft sind es Kuchen oder Muffins. Damit alle Kinder mitessen, ist es ratsam, die Klassenlehrkraft zu fragen, ob jemand Allergien hat.

19. Unser Kind ist zum Geburtstag eingeladen. Was müssen wir wissen?

Es ist üblich, dass das Geburtstagskind seine Freunde und Klassenkamerad*innen zu einer Geburtstagsparty einlädt. Das Geburtstagskind verteilt die Einladungen dafür. Die Party kann zuhause oder auch an einem anderen Ort organisiert

Wersja polska

obchodzone są święta religijne, takie jak Boże Narodzenie, Wielkanoc oraz święto szkoły i karnawał.

Większość dzieci uwielbia karnawał (Fasching, Karneval). Karnawał obchodzi się 7 tygodni przed Wielkanocą, czyli przed Wielkim Postem. W czasie karnawału dzieci przebierają się w kolorowe kostiumy. W niektórych szkołach każdego roku kostiumy dobierane są według nowego hasła przewodniego, np. cyrk lub podwodny świat. Kostiumy można zrobić samodzielnie lub kupić w wielu sklepach czy też w Internecie. W czasie karnawału w wielu szkołach lekcję się nie odbywają. Dzieci śpiewają, tańczą i biorą udział w pochodach ulicznych.

Dzieci, które wyznają inną religię, mogą zostać zwolnione z uroczystości chrześcijańskich (przyjęcie adwentowe i nabożeństwa wielkanocne oraz bożonarodzeniowe). Rodzice muszą to wcześniej omówić z wychowawcą klasy. Na życzenie rodziców również inne tradycje i święta religijne mogą zostać omówione i obchodzone podczas lekcji (patrz punkt 23). Warto porozmawiać o tym z wychowawcą klasy.

Urodziny dzieci są w Niemczech chętnie obchodzone. W klasach wisi zazwyczaj specjalny kalendarz urodzin. Jeżeli dziecko ma urodziny, najczęściej organizuje się coś wyjątkowego. Solenizant/solenizantka może zażyczyć sobie jakąś grę lub piosenkę. Wszyscy składają mu życzenia. Często organizowane jest klasowe śniadanie, na które solenizant/solenizantka przynosi klasie coś do jedzenia. Często są to ciasta lub muffinki. Aby wszystkie dzieci mogły zjeść przyniesione smakołyki, warto zapytać wychowawcę klasy, czy ktoś ma alergię.

19. Nasze dziecko zostało zaproszone na urodziny. Na co powinniśmy zwrócić uwagę?

Zazwyczaj dziecko świętujące urodziny zaprasza przyjaciół i kolegów oraz koleżanki z klasy na przyjęcie

Deutsche Version

werden, zum Beispiel: im Museum, im Schwimmbad oder auf einem schönen Spielplatz. In vielen Familien darf das Geburtstagskind so viele Kinder zur Geburtstagsparty einladen, wie alt es an Jahren geworden ist, also zum Beispiel 8 Jahre, 8 Gäste. Die Gäste bringen kleine Geschenke mit. Das kann ein Buch, eine CD, ein Spielzeug oder auch ein Gutschein fürs Kino sein. Im Grundschulalter bringen die Eltern ihre Kinder zur Geburtstagsparty und holen sie auch wieder ab. Oft laden die Eltern des Geburtstagskindes die Eltern der Gastkinder noch auf ein Getränk ein, um sich besser kennenzulernen.

20. Was müssen wir tun, wenn unser Kind krank ist?

Wenn Kinder wegen Krankheit nicht in die Schule gehen, müssen die Eltern die Schule anrufen und das Kind als krank melden. Die Eltern rufen dann das Sekretariat der Schule noch vor dem Schulbeginn an. Ist das Kind länger als 3 Tage krank, müssen die Eltern eine schriftliche Mitteilung an die

Wersja polska

urodzinowe. Solenizant/solenizantka rozdaje zaproszenia na przyjęcie. Przyjęcie można zorganizować w domu lub w innym miejscu, np.: w muzeum, na basenie lub na ładnym placu zabaw. W wielu rodzinach solenizant/solenizantka może zaprosić na swoje urodziny tyle dzieci, ile kończy lat, np. 8 gości na 8 urodziny. Goście przynoszą małe upominki. Może to być książka, płyta CD, zabawka lub karta podarunkowa do kina. Dzieci uczęszczające do szkół podstawowych są zazwyczaj odprowadzane na przyjęcia urodzinowe przez rodziców i przez nich odbierane. Często rodzice solenizanta/solenizantki zapraszają rodziców zaproszonych dzieci na kawę/herbatę, aby lepiej się poznać.

20. Co należy zrobić, gdy dziecko jest chore?

Jeżeli dziecko nie może iść do szkoły z powodu choroby, rodzice muszą zadzwonić do szkoły i powiadomić o jego chorobie. Rodzice dzwonią do sekretariatu szkoły jeszcze przed rozpoczęciem lekcji.

Deutsche Version

Klassenlehrkraft übergeben. Diese Mitteilung wird auch „Entschuldigung“ genannt. Im Internet findet man fertige Vordrucke für die schriftliche Krankmeldung des Kindes.

Wenn das Kind länger krank ist, reicht eine schriftliche Entschuldigung der Eltern nicht aus. Da müssen die Eltern mit dem Kind zum Arzt. Der Arzt gibt ein ärztliches Attest, also ärztliche schriftliche Krankmeldung für die Schule. Bei ansteckenden Krankheiten muss ein Kind solange zuhause bleiben, bis es vom Arzt „gesundgeschrieben“ wird. Die Eltern müssen mit dem Kind noch einmal zum Arzt, nachdem es gesund ist.

Wenn das Kind während der Unterrichtszeit zum Arzt gehen muss, müssen die Eltern mit der Klassenlehrkraft sprechen. Dazu müssen die Eltern erklären, warum und wie lange das Kind nicht in der Schule ist.

21. Wie viele Ferien hat unser Kind?

Schulferien gibt es im Sommer (6 Wochen), im Herbst (2 Wochen), zu Weihnachten (8-10 Tage) und zu Ostern (2 Wochen). Wenn es im Januar das Halbjahreszeugnis gibt, sind anschließend 2 bis 3 freie Tage.

Dazu kommen „gesetzliche Feiertage“, das sind die freien

Wersja polska

Jeżeli dziecko jest chore dłużej niż 3 dni, rodzice muszą przekazać wychowawcy usprawiedliwienie czyli po niemiecku Entschuldigung. W Internecie można znaleźć gotowe wzory pisemnego usprawiedliwienia dziecka z powodu choroby.

Jeżeli dziecko choruje dłużej, pisemne usprawiedliwienie rodziców nie wystarczy. Rodzice muszą udać się z dzieckiem do lekarza. Lekarz wydaje zaświadczenie lekarskie, czyli pisemne zwolnienie lekarskie dla szkoły. W przypadku chorób zakaźnych dziecko musi zostać w domu tak długo, aż lekarz stwierdzi, że dziecko jest zdrowe. Rodzice muszą iść z dzieckiem do lekarza jeszcze raz, gdy wyzdrowieje.

Jeżeli dziecko musi iść do lekarza w czasie lekcji, rodzice muszą porozmawiać o tym z wychowawcą klasy. Rodzice muszą wyjaśnić, dlaczego i jak długo dziecka nie będzie w szkole.

21. Ile dni wolnych od nauki ma nasze dziecko?

Dzieci mają wakacje w lecie (6 tygodni), ferie jesienne (2 tygodnie), na święta Bożego Narodzenia (8–10 dni) oraz na Wielkanoc (2 tygodnie). W styczniu odbywa się zakończenie półrocza i po rozdaniu świadectw wolne są dodatkowo 2 do 3 dni.

Deutsche Version

Tage, die für alle Menschen in einem Bundesland gelten. Die Ferienzeiten und auch die „gesetzlichen Feiertage“ sind je nach Bundesland unterschiedlich und für viele Jahre im Voraus festgelegt. Die Termine der Schulferien stehen im Internet.

Es gibt mehr Ferien in der Schule als im Kindergarten.

22. Wer betreut unser Kind in den Schulferien, wenn wir arbeiten müssen?

Für berufstätige Eltern gibt es Hilfe bei der Kinderbetreuung während der Schulferien. An manchen Grundschulen gibt es Ferienbetreuung im Hort. Die Hortplätze sind schnell weg, deshalb müssen sich Eltern früh anmelden.

Wersja polska

Do tego dochodzą „dni ustawowo wolne od pracy”, czyli dni wolne obowiązujące wszystkich mieszkańców danego kraju związkowego. Dni wolne od nauki oraz „dni ustawowo wolne” różnią się w zależności od kraju związkowego i są ustalane na 4 lata do przodu.

Terminy dni wolnych od nauki dostępne są w Internecie.

W szkole jest więcej dni wolnych niż w przedszkolu.

22. Kto zajmie się naszym dzieckiem w czasie wolnym od nauki w przypadku, gdy my musimy pracować?

Dla pracujących rodziców jest oferowana pomoc w postaci opieki nad dziećmi podczas dni wolnych od nauki. W niektórych szkołach podstawowych opieka w ferie oferowana jest przez świetlice. Miejsca

Deutsche Version

Viele andere Institutionen bieten auch Ferienkurse für die Schulkinder an, zum Beispiel: die Evangelische Familienbildungsstätte, Theater, Sportvereine, Kunstschulen oder die Volkshochschule.

Gute Tipps, wo es Ferienbetreuung gibt, bekommen Eltern in der Schule, von anderen Eltern oder auch im Internet. Die Ferienkurse sind schnell voll, daher muss man das Kind rechtzeitig anmelden. Die Kursteilnahme ist in der Regel kostenpflichtig. Eltern können sich aber auch mit anderen Eltern absprechen und abwechselnd tage- oder wochenweise die Kinder betreuen.

23. Dürfen wir mit unserem Kind während der Unterrichtszeit verreisen?

Ganz klar: Nein. Bei Familien-Anlässen, wie zum Beispiel einer Hochzeit oder Beerdigung kann ein Kind ausnahmsweise vom Unterricht „befreit“ werden. Eltern müssen dann mit der Klassenlehrkraft rechtzeitig sprechen. Wenn schulpflichtige Kinder ohne Einwilligung der Schule nicht in die Schule kommen, ist das eine Ordnungswidrigkeit. Das heißt, die

Wersja polska

w świetlicach są szybko zajęte, dlatego rodzice muszą zapisać tam dzieci odpowiednio wcześniej.

Wiele innych instytucji oferuje także kursy dla uczniów w czasie wolnym od nauki, np. Ewangeliczny Ośrodek Edukacji Rodzinnej czyli Familienbildungsstätte, teatry, kluby sportowe, szkoły artystyczne lub Volkshochschulen.

Użyteczne porady dotyczące opieki nad dziećmi w czasie wolnym od nauki rodzice mogą otrzymać w szkole, od innych rodziców lub w Internecie. Miejsca na takich kursach szybko są zajęte, dlatego trzeba odpowiednio wcześniej zapisać na nie dziecko. Uczestnictwo w kursach jest zazwyczaj płatne. Rodzice mogą również umówić się z innymi rodzicami i opiekować się dziećmi naprzemiennie.

23. Czy możemy wyjeżdżać z dzieckiem w czasie, gdy odbywają się lekcje?

Oczywiście, że nie. W przypadku uroczystości rodzinnych, takich jak ślub, czy też w przypadku pogrzebu w rodzinie dziecko może zostać wyjątkowo „zwolnione” z lekcji. Rodzice muszą to wcześniej omówić z wychowawcą klasy. Jeżeli dziecko w wieku szkolnym nie uczęszcza do szkoły bez wcześniejszego pozwolenia na opuszczenie lekcji, jest to wykroczenie.

Deutsche Version

Eltern müssen mit einer Geldstrafe rechnen. Vor den Ferien prüft die Polizei an vielen Flughäfen, ob Schulkinder ohne schriftliche Genehmigung der Schule verreisen.

Wersja polska

Oznacza to, że rodzice muszą liczyć się z karą pieniężną. Przed feriami policja sprawdza na wielu lotniskach, czy dzieci szkolne wyjeżdżają bez pisemnego pozwolenia szkoły.

24. Kann unser Kind für ein religiöses Fest vom Unterricht befreit werden?

Kinder können an bestimmten religiösen Feiertagen, die kein gesetzlicher Feiertag sind, vom Unterricht befreit werden.

Zum Beispiel: In Niedersachsen ist Fronleichnam, ein katholisches Fest, kein gesetzlicher Feiertag. Die katholischen Eltern können dennoch ihre Kinder für das Fronleichnamsfest vom Unterricht befreien. Die Eltern müssen dafür einen

24. Czy nasze dziecko może zostać zwolnione z zajęć lekcyjnych w związku ze świętem religijnym?

Dzieci mogą zostać zwolnione z lekcji w określone religijne dni świąteczne, które nie są ustawowymi dniami wolnymi.

Przykładowo: w Dolnej Saksonii Boże Ciało, święto katolickie, nie jest ustawowym dniem wolnym. Jednak katoliccy rodzice mogą zwolnić dzieci z lekcji na uroczystość Bożego Ciała. W tym celu rodzice muszą

Deutsche Version

schriftlichen Antrag bei der Klassenlehrkraft stellen. Die Schulbefreiung gilt allerdings nur für den ersten Tag des jeweiligen Fests. Im Internet findet man fertige Vordrucke für die schriftliche Befreiung vom Unterricht.

In Niedersachsen können muslimische Kinder an islamischen Festtagen vom Schulunterricht ohne schriftlichen Antrag befreit werden. Die Eltern informieren die Schule im Voraus darüber, dass ihr Kind nicht in die Schule kommt. Die wichtigsten Feiertage der großen Religionen, wie Islam und Judentum, stehen in der Regel im Kalender der Lehrkräfte.

25. Dürfen Eltern den Lehrkräften etwas schenken?

Lehrkräfte dürfen Geschenke bis zu einem Wert von 10 EUR annehmen. Am besten sprechen Eltern die Schulleitung an, wenn sie ein Geschenk organisieren möchten.

Wersja polska

złożyć u wychowawcy klasy pisemny wniosek. Zwolnienie ze szkoły obowiązuje jednak tylko na pierwszy dzień danego święta. W Internecie można znaleźć gotowe wzory pisemnego zwolnienia z lekcji.

W Dolnej Saksonii muzułmańskie dzieci mogą zostać zwolnione w święta islamskie z lekcji bez pisemnego wniosku. Rodzice informują szkołę z wyprzedzeniem o nieobecności dziecka. Najważniejsze święta dużych religii, takich jak islam i judaizm, są zazwyczaj zaznaczone w kalendarzu nauczycieli.

25. Czy rodzice mogą dawać nauczycielom prezenty?

Nauczyciele mogą przyjmować prezenty do wartości 10 Euro. Jeżeli rodzice chcą zorganizować prezent dla nauczyciela, najlepiej zapytać wtedy dyrektora.

Deutsche Version

Wersja polska

26. Wie können Eltern in der Schule mitarbeiten?

Damit sich die Kinder in der Schule wohl fühlen, ist die Mitarbeit der Eltern sehr wichtig. Sie wird von der Schule erwünscht. Eltern haben verschiedene Möglichkeiten sich in der Schule zu engagieren:

Klassen-Elternvertretung: In der ersten Klasse wird die Elternvertretung (auch Klassenelternrat genannt) für jede Klasse gewählt. Interessierte Eltern dürfen sich zur Wahl

26. Jak rodzice mogą współuczestniczyć w życiu szkoły?

Aby dzieci czuły się w szkole dobrze, współpraca rodziców jest bardzo ważna. Szkoła oczekuje takiej współpracy. Rodzice mają różne możliwości zaangażowania się w życie szkoły:

Komitet rodzicielski: w pierwszej klasie dla każdej klasy wybierany jest komitet rodzicielski, zwany po niemiecku Elternvertretung lub Klassenelternrat. Zainteresowani rodzice mogą zaproponować swoją

Deutsche Version

stellen und werden demokratisch gewählt. Die Wahl der Elternvertreter findet an einem Elternabend statt. Die Elternvertretung ist das Bindeglied zwischen den Eltern und der Schule. Die Klassen-Elternvertretung wird bei Problemen angesprochen, sie organisiert die weiteren Elternabende und hilft bei Festen. Die Teilnahme an der Zeugnis-Konferenz gehört auch zu den Aufgaben der Elternvertretung.

Schul-Elternrat: Die Elternvertretungen aller Klassen bilden zusammen den Schul-Elternrat. Der Schul-Elternrat tagt in der Regel 2 Mal im Jahr. Der Schul-Elternrat bespricht wichtige Schulanliegen mit der Schulleitung und wählt Vertreter für die Fachkonferenzen. Wenn an einer Schule mehr als 10 ausländische Kinder (ohne deutsche Staatsangehörigkeit) lernen, haben die Migranteneltern die Möglichkeit, unter sich einen Vertreter oder eine Vertreterin für den Schul-Elternrat zu wählen.

Schulvorstand: Der Schulvorstand ist das höchste Gremium an einer Schule. Es sind vier Elternvertreter*innen, zwei Lehrkräfte und die Schulleitung. Der Schulvorstand beschließt Programme, an denen sich die Schule beteiligt, er kann bei Einstellungen von Leitungskräften eine Stellungnahme abgeben und vieles mehr.

Gesamtkonferenz: Ein Gremium, das besteht aus: allen Lehrkräften, der Schulleitung, der Vertreter/innen der sonstigen Mitarbeiter/innen der Schule, der Vertreter/innen der Eltern und Schülerinnen und Schüler. Die Gesamtkonferenz entscheidet in allen pädagogischen Angelegenheiten wie zum Beispiel das Schulprogramm und die Schulordnung.

Förderverein: Um die Arbeit der Schule zu unterstützen, gibt es an vielen Schulen Fördervereine. Eltern können im Förderverein Mitglied werden, dafür bezahlen sie einen kleinen Beitrag. Der Förderverein übernimmt verschiedene Aufgaben. Er organisiert Feste mit, kümmert sich darum, Geld für Anschaffungen von Spielgeräten zu sammeln, finanziert Klassenausflüge mit, wenn Eltern diese nicht bezahlen können, und vieles mehr.

27. Unser Kind langweilt sich zu Hause. Wie können wir seine Freizeit mitgestalten?

Es gibt viele Möglichkeiten, die Freizeit der Kinder aktiv zu gestalten. Alles hängt von den Interessen des Kindes ab. Die örtlichen Sportvereine bieten in der Regel ein buntes Programm für Kinder an, zum Beispiel: Fußball, Judo, Ballett, Leichtathletik oder Schwimmen. In der Musikschule können

Wersja polska

kandydaturę i są wybierani w demokratycznych wyborach. Wybory odbywają się podczas wywiadówki. Komitet rodzicielski jest ogniwem łączącym rodziców i szkołę. Z klasowym komitetem rodzicielskim można kontaktować się w razie problemów, organizuje on kolejne wywiadówki i pomaga przy uroczystościach. Uczestnictwo w konferencji świadectwowej, na której omawiane są stopnie z poszczególnych przedmiotów również należy do zadań komitetu rodzicielskiego.

Szkolna rada rodziców: komitety rodzicielskie wszystkich klas tworzą szkolną radę rodziców. Szkolna rada rodziców obraduje zazwyczaj dwa razy do roku. Omawia ona ważne zagadnienia szkolne z dyrektorem i wybiera przedstawicieli na konferencje programowe poszczególnych przedmiotów. Jeżeli do szkoły uczęszcza ponad 10 uczniów bez niemieckiego obywatelstwa, ich rodzice mają możliwość wybrania spośród siebie przedstawiciela lub przedstawicielki do szkolnej rady rodziców.

Zarząd szkoły: zarząd szkoły jest najwyższym gremium szkoły. Tworzą go przedstawiciele/przedstawicielki rodziców, dwóch nauczycieli i dyrekcja szkoły. Zarząd szkoły uchwała programy, w których uczestniczy szkoła, może wydać opinię na temat zatrudnienia dyrektora i nie tylko.

Rada pedagogiczna: gremium składające się z: wszystkich nauczycieli, dyrekcji, przedstawicieli pozostałych pracowników szkoły, przedstawicieli rodziców i uczniów. Rada pedagogiczna decyduje we wszystkich pedagogicznych aspektach, takich jak program i regulamin szkoły.

Stowarzyszenie na rzecz wspierania szkoły: aby wesprzeć pracę szkoły, przy wielu z nich istnieją takie stowarzyszenia. Rodzice mogą zostać ich członkami płacąc w zamian niewielką składkę. Stowarzyszenie przejmuje różne zadania: organizuje uroczystości, troszczy się o zbieranie pieniędzy na zakup sprzętu do gier i zabaw oraz finansuje wycieczki klasowe, jeżeli rodzice nie mogą za nie zapłacić itp.

27. Nasze dziecko nudzi się w domu. Jak możemy zorganizować mu czas wolny?

Istnieje wiele możliwości zorganizowania dzieciom czasu wolnego. Wszystko zależy od zainteresowań dziecka. Lokalne kluby sportowe oferują zazwyczaj obszerny program dla dzieci, np.: piłka nożna, judo, balet, lekkoatletyka lub pływanie. W szkole muzycznej dzieci mogą nauczyć się gry na instrumencie, a w pracowniach artystycznych oferowane są kursy malowania i inne kursy artystyczne.

Deutsche Version

Kinder ein Instrument spielen lernen und in den Kunstateliers gibt es Mal- und sonstige Kunstkurse.

Manchmal muss ein Kind mehrere Sachen ausprobieren, bevor das richtige Hobby gefunden wird.

Kosten für die Hobbies der Kinder (zum Beispiel: Vereinsbeiträge und Musikunterricht-Gebühren) werden für Familien mit wenig Geld teilweise erstattet. Das Geld kommt aus dem BuT-Paket. BuT ist die Abkürzung für das Bildungs- und Teilhabepaket.

Die BuT-Gelder können bei einem lokalen Bildungs- und Teilhabe Büro oder beim Sozialamt beantragt werden.

Kontakt:

Gemeinsamer Integrationsbeirat von

Hansestadt und Landkreis Lüneburg

integrationsbeirat@landkreis-lueneburg.de

Wersja polska

Czasami dziecko musi wypróbować kilku rzeczy, zanim znajdzie ulubione hobby.

Koszty hobby dzieci (np.: składki klubowe i opłaty za lekcje muzyczne) są częściowo zwracane w przypadku rodzin, które nie mają odpowiednich środków finansowych. Pieniądze pochodzą z pakietu BuT. BuT to skrót od nazwy pakietu edukacji i uczestnictwa społecznego (Bildungs- und Teilhabepaket).

O dofinansowanie z pakietu BuT można wnioskować w lokalnym biurze / Bildungs und- Teilhabe Büro lub w ośrodku pomocy społecznej.

Kontakt:

integrationsbeirat@landkreis-lueneburg.de

Wir bedanken uns für die Förderung bei:

